

ДОБІР МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ГРАМОТИ МОВОЮ ІВРИТ

Н.В. Бакуліна

Започаткований в Україні курс вивчення мови іврит – новий для нашої системи мовної освіти. Він потребує всебічних досліджень. Недостатньо

розробленим залишається, зокрема, початковий етап навчання мови іврит. Адже саме знання, уміння та навички, здобуті в період оволодіння грамотою, стануть основоположними для учнів у подальшому навчанні мови. Тому особливу увагу привертає проблема добору методів і прийомів навчання грамоти на початковому етапі.

Навчання грамоти мовою іврит у різних країнах здійснюється на основі буквоскладального, складового, аналітико-синтетичного методів та методу цілих слів залежно від того, який елемент є основою навчання. Такими елементами відповідно можуть бути звук, буква, склад та слово.

Перші єврейські букварі, складені за буквоскладальним методом, з'явилися в середньовіччі. Навчаючись за цим методом, діти спочатку засвоювали (заучували) букви алфавіту, потім складали з них склади й читали склади, слова та легкі тексти. Прикладом такого підручника з навчання грамоти може бути єврейський буквар Х ст., знайдений на теренах Єгипту. Нині він зберігається в бібліотеці Кембриджського університету. У XV – XVI ст. також складали букварі з навчання мови іврит, побудовані на основі буквоскладального методу. Ці букварі й досі існують у сучасному Ізраїлі в релігійних школах, які старанно зберігають давні традиції.

Для навчання грамоти за буквоскладальним методом характерні механічне заучування літер, відсутність опори на звуки, на живе мовлення, відірваність письма від читання тощо. Ці фактори дещо ускладнюють процес навчання, але за даним методом навчають грамоти в релігійних ізраїльських школах, бо він є традиційним і на практиці дає очікувані результати. За цим методом розроблено складові таблиці; саме їх введення вплинуло на подальший розвиток складових та звукових (синтетичних, аналітичних та аналітико-синтетичних) методів навчання грамоти.

Пошуки інших шляхів навчання привели до розробки складового методу навчання грамоти. Він застосовувався і в російській школі першої половини XIX ст. На його основі створювалися букварі та абетки. Порівняно з буквоскладанням робота за складовим методом має свої переваги: у ній присутні слухові та мовленнєві вправи, читання стає більш природним, тексти для читання добрані за принципами доступності. Це забезпечує найсвідоміше засвоєння змісту прочитаного тексту.

Поряд з буквоскладальним та складовим методами у навчанні мови іврит застосовують звуковий аналітико-синтетичний метод. Цей метод у різних його варіантах існує в багатьох країнах світу вже близько 150 років і дає непогані результати.

Крім розглянутих вище методів навчання грамоти, в методиці використовують також і значною мірою поширений у США та англомовних країнах метод цілих слів. За методом цілих слів одиницею читання є слово, його графічне зображення сприймається як ідеограма. Засвоєння слова підкріплюється предметним малюнком. За допомогою цього методу в учнів формуються навички синтетичного читання. Розуміння ґрунтується на безпосередньому синтезуванні значень слів та слівформ до єдиного смислового цілого в тексті.

Отже, методика навчання мови іврит гнучка і різноманітна. Кожний із зазначених методів навчання має свої позитивні та негативні риси. Та не має значення, за яким методом діти навчаються грамоти, важливо, щоб обраний метод

Методика навчання гуманітарних дисциплін

враховував психологічні особливості учнів. Тоді навчання буде ефективним і дасть добрі результати.

Проблема добору методів навчання грамоти мовою іврит має важливе значення для добору мовного, мовленнєвого і лінгвонародознавчого компонентів змісту з огляду на державні стандарти мовної освіти в Україні.